



มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพบริการการศึกษา วิจัยและภาษา สาขาการวิจัยและพัฒนา

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
ร่วมกับ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพบริการการศึกษา วิจัยและภาษา สาขาการวิจัยและพัฒนา

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

ไม่ระบุ

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

ไม่ระบุ

4. ข้อมูลเบื้องต้น

ตามที่เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษหรือ Sustainable Development Goals (SDGs) แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแนวทางการพัฒนาประเทศไทย Thailand ๔.๐ สาระสำคัญของเป้าหมายแผนการพัฒนามีประเด็นที่ให้ความสำคัญหลัก ได้แก่ ประเด็นเรื่องของการพัฒนาคน โดยการพัฒนาคนนั้นเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศ จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมคนหรือพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมทั้งนโยบายของชาติที่ตั้งกล่าวมาข้างต้น

แนวทางในการพัฒนาคนที่สำคัญรูปแบบหนึ่งก็คือ การวิจัย เพราะถือว่าการวิจัยนั้นเป็นเครื่องมือหนึ่งในการวัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยประเทศที่พัฒนาแล้วจะให้ความสำคัญกับเรื่องของการวิจัยและพัฒนา ซึ่งจะให้ความสำคัญกับเรื่องของงบประมาณที่ใช้ในการวิจัยมาก เพื่อยกระดับของงานวิจัยและการพัฒนาคนด้านงานวิจัยได้ ยกตัวอย่างเช่น ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสิงคโปร์ และประเทศไต้หวัน ได้ใช้งบประมาณในการดำเนินงานด้านวิจัยถึงร้อยละ ๔ - ๗ ของ GDP ปัจจุบัน Center for Southeast Asian Studies ในประเทศญี่ปุ่นมีนักวิจัยประจำประมาณ ๒๐ คน และยังมี Visiting Research Scholar จากประเทศต่างๆ อีกประมาณ ๕๐ คน หนึ่งในนั้นมีนักวิชาการชั้นนำจากประเทศไทยรวมอยู่ด้วยหลายคน ถือได้ว่างานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาการให้กับมหาวิทยาลัยเอชไอเอ ซึ่งประโยชน์ที่ได้รับไม่เพียงแต่ตกอยู่ในสังคมนั้นเท่านั้น แต่ การทำวิจัยยังเป็นการนำเอาองค์ความรู้ต่างๆ ลงไปสู่ ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก่อให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่จะช่วยสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนทั่วไป ญี่ปุ่นจึงเป็นสังคมที่มีการพัฒนาได้อย่างรวดเร็วและยั่งยืนมาจนกระทั่งปัจจุบัน (Asean thai, ๒๕๕๘) และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทยแล้ว งบประมาณด้านการวิจัยมีเพียงร้อยละ ๐.๒ - ๐.๓ ของ GDP ซึ่งไม่เพียงพอต่อพัฒนาศักยภาพของนักวิจัยในประเทศไทยให้มีคุณภาพและเทียบเท่ากับนักวิจัยในประเทศพัฒนาแล้วได้ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าประเทศที่ขึ้นชื่อว่าเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วนั้นได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาคนในด้านการวิจัยถึง ๑ ใน ๔ ส่วนของ GDP แต่เมื่อมองมาที่ประเทศไทยการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคนด้านการวิจัยกลับมีสัดส่วนที่น้อย จึงเป็นหนึ่งในอุปสรรคสำคัญต่อการยกระดับประเทศให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว

สำหรับประเทศไทย ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ซึ่งเป็นแผนพัฒนาชาติที่สำคัญฉบับหนึ่ง ความว่า “การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยสนับสนุนการวิจัยพัฒนา การตัดแปลงและต่อยอดการพัฒนาเทคโนโลยีไปสู่ ความเป็นอัจฉริยะโดยใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และการผสมผสานเทคโนโลยี การพัฒนาผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการทางเทคโนโลยี (Technopreneur) รวมทั้งการเชื่อมโยงระหว่างภาคการผลิตที่เป็นกลุ่มใหญ่ของประเทศ ได้แก่ เกษตรกรรายย่อย วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับสถาบันวิจัย และสถาบันการศึกษา รวมทั้งพัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ให้ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด โดยเฉพาะเร่งสร้างและพัฒนาบุคลากรวิจัยในสาขา STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics) และสนับสนุนการดำเนินงานอย่างเป็นเครือข่ายระหว่างสถาบันวิจัยสถาบันการศึกษา ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน/ชุมชน รวมทั้งการปรับกลไกระบบวิจัยและพัฒนาของประเทศทั้งระบบ” จะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ นี้ได้แสดงถึงจุดเปลี่ยนที่ทำให้เห็นว่าการพัฒนาคนในด้านการวิจัยถือเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการก้าวสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว นั่นคือ ประเด็นการพัฒนาที่มีการขยายการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นระบบโครงข่ายมากขึ้น และมีการเพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา แต่ในความเป็นจริงอันดับของความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยยังปรับตัวช้าเมื่อเทียบกับหลายประเทศ สาเหตุมาจากคุณภาพของคนต่ำ การลงทุนในการวิจัยและพัฒนาที่ยังมีน้อย คุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานยังไม่ดี และปัญหาการบริหารจัดการภาครัฐและกฎระเบียบต่างๆ ล้าสมัย และขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้ เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจโลกและภัยพิบัติธรรมชาติ ทำให้เศรษฐกิจไทยผันผวนได้ง่าย และเศรษฐกิจโดยรวมขยายตัวในอัตราที่ต่ำกว่าศักยภาพ ดังนั้นการยกระดับศักยภาพของประเทศ โดยการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรที่สำคัญด้านหนึ่งก็คือ การเตรียมความพร้อมคนและการพัฒนาคนในด้านการวิจัย ซึ่งการเตรียมความพร้อมและการพัฒนาคนในด้านการวิจัยที่ดี มีคุณภาพในการวิจัยที่จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาประเทศได้นั้น ต้องเป็นทรัพยากรบุคคลทางด้านวิจัยที่มีความรู้ความสามารถและมีทักษะหรือสมรรถนะด้านการวิจัยที่อยู่ในระดับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและนานาชาติ

ในปัจจุบันประเทศไทยได้เห็นถึงความสำคัญของนโยบายด้านการวิจัยที่ช่วยเน้นการพัฒนาประเทศ โดยใช้ผลงานการวิจัยเป็นพื้นฐานของการพัฒนาเป็นสำคัญ มีผลทำให้เกิดแรงผลักดันหรือแรงสนับสนุนที่ทำให้ภาครัฐดำเนินการออกแนวทางการพัฒนาประเทศ แนวนโยบาย หรือให้การสนับสนุนงานด้านการวิจัยที่เพิ่มมากขึ้น ยกตัวอย่างแนวนโยบายที่ส่งเสริมเรื่องของการวิจัย และให้ความสำคัญต่อการวิจัยในประเทศ เช่น นโยบายการพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนาและนวัตกรรม

รัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ให้ความสำคัญต่อการวิจัย การพัฒนาต่อยอด และการสร้างนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การผลิตและบริการที่ทันสมัย สามารถสรุปได้ดังนี้

๑) สนับสนุนการเพิ่มค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาของประเทศเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายให้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑ ของรายได้ประชาชาติ และมีสัดส่วนรัฐต่อเอกชน ๓๐:๗๐ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศมีความสามารถในการแข่งขันและมีความก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศอื่นที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกัน และจัดระบบบริหารงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมให้มีเอกภาพและประสิทธิภาพ โดยให้ความเชื่อมโยงกับภาคเอกชน ๒) เร่งเสริมสร้างสังคมนวัตกรรม โดยส่งเสริมระบบการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์และคณิตศาสตร์ การผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน การเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ออกไปทำงาน การให้บุคลากรด้านการวิจัยของภาครัฐสามารถไปทำงานในภาคเอกชน และการให้อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมมีช่องทางการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยความร่วมมือจากหน่วยงานและสถานศึกษาภาครัฐ

๓) ปฏิรูประบบการให้สิ่งจูงใจระเบียบและกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการนำงานวิจัยและพัฒนาไปต่อยอดหรือใช้ประโยชน์ รวมทั้งส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาการวิจัยและพัฒนาในระดับภาคหรือกลุ่มจังหวัด เพื่อให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น ผลักดันงานวิจัยและพัฒนาไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย หน่วยงานวิจัยของภาครัฐ และภาคเอกชน

๔) ส่งเสริมให้โครงการลงทุนขนาดใหญ่ของประเทศ เช่น ด้านพลังงานสะอาด ระบบราง ยานยนต์ไฟฟ้า การจัดการน้ำและขยะ ใช้ประโยชน์จากผลการศึกษาวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมของไทยตามความเหมาะสม ไม่เพียงแต่จะใช้เทคโนโลยีจากต่างประเทศ ส่งเสริมการใช้เครื่องมือ วัสดุ และสินค้าอื่นๆ ที่เป็นผลจากการวิจัยและพัฒนาภายในประเทศในวงกว้าง โดยจัดให้มีนโยบายจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐที่เอื้ออำนวย เพื่อสร้างโอกาสการพัฒนาเทคโนโลยีของประเทศ ในกรณีที่จะต้องจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีจากต่างประเทศจะให้มีเงื่อนไขการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ในอนาคตด้วย

๕) ปรับปรุงและจัดเตรียมให้มีโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการวิจัยและพัฒนาและด้านนวัตกรรม ซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาที่สำคัญในการต่อยอดสู่การใช้เชิงพาณิชย์ของภาคอุตสาหกรรมให้มีความพร้อม ทันสมัย และกระจายในพื้นที่ต่างๆ เช่น การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การตั้งศูนย์วิเคราะห์ ห้องปฏิบัติการ สถาบัน และศูนย์วิจัย เป็นต้น

จะเห็นว่านโยบายของภาครัฐมุ่งเน้นและส่งเสริมเรื่องของการวิจัยให้เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยทำให้ประเทศมีการพัฒนาไปในทิศทางที่ตั้งเป้าหมายไว้ นอกจากนี้นโยบายของรัฐที่เน้นเรื่องของการผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการต่อยอดเพื่อพัฒนาประเทศได้แล้วนั้น ยังมี ข้อมูลจากนักวิชาการหลายคนได้แสดงให้เห็นว่างานด้านการวิจัยมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งถือเป็นสิ่งที่สนับสนุนได้อีกประการหนึ่งว่างานด้านการวิจัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง และผลงานวิจัยที่ดีย่อมจะส่งผลต่อการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาประเทศได้ ดังนั้นงานวิจัยที่ผลิตจะมีคุณภาพได้นั้นย่อมต้องเกิดจากนักวิจัยที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานในการผลิตงานวิจัยที่ตนเอง

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างมาตรฐาน จรรยาบรรณ หรือแนวทางการปฏิบัติที่นักวิจัยของประเทศไทยพึงประพฤติ แสดงถึงผลของงานวิจัยให้เห็นว่า นักวิจัยของประเทศไทยยังพบกับปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งการขาดความรู้ ความสามารถ หรือทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพนักวิจัย ดังตัวอย่างงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษาต่อไปนี้

งานวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยของอาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ” ผลการศึกษาพบว่า ในประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสมรรถนะด้านการวิจัยที่จำเป็นสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยในฐานะเป็นนักวิจัยนั้น พบองค์ประกอบที่น่าสนใจที่นักวิจัย (อาจารย์) พึงมี ได้แก่ องค์ประกอบในเรื่องของความรู้ความสามารถเบื้องต้นทางการวิจัย เช่น กระบวนการวิจัย ความรู้เกี่ยวกับประเภทของการวิจัย เป็นต้น องค์ประกอบในเรื่องของคุณลักษณะของนักวิจัย เช่น การตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการวิจัยต่อวิชาชีพ การยอมรับการวิพากษ์วิจารณ์เชิงวิชาการ เป็นต้น หรือจะเป็นองค์ประกอบในเรื่องของจรรยาบรรณนักวิจัย เช่น มีความซื่อสัตย์ ไม่บิดเบือนข้อมูลทางวิชาการ มีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดจากการวิจัยของตนต่อสังคมทุกระดับ เป็นต้น

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของนักวิจัยอันพึงประสงค์สำหรับนิสิตในระดับบัณฑิตศึกษา” ในเรื่องนี้มีประเด็นของการศึกษาที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยที่จำเป็นสำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษา คือ การวิจัยที่มุ่งเน้นศึกษาคุณลักษณะของนักวิจัยที่พึงประสงค์ที่ควรเสริมสร้างให้แก่ นิสิต ซึ่งผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของนักวิจัยอันพึงประสงค์ที่ควรเสริมสร้างสำหรับนิสิตประกอบด้วยการมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ทำวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย มีความสามารถทางภาษาและการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีความสามารถทางการคิด มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีลักษณะนิสัยและจรรยาบรรณของนักวิจัย

และบุคลิกภาพของนักวิจัย

งานวิจัยเรื่อง“แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการวิจัย” โดยการศึกษาเรื่องนี้มีกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ของการวิจัยไปที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจภายใต้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีภารกิจหลัก คือ งานวิจัยและบริการทางวิทยาศาสตร์ สมองที่ จะมีการพัฒนานักวิจัยเพื่อให้ มีความสามารถเหมาะสมกับภารกิจขององค์กร ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของนักวิจัยที่ หน่วยงานควรเพิ่มเติม ได้แก่ ความสามารถในการเขียนผลงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารต่างประเทศและความสามารถในการนำเสนอผลงานด้วยวาจาทั้งภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ผลการศึกษายังได้เสนอให้มีการสนับสนุนเพิ่มขีดความสามารถของนักวิจัยให้มากขึ้นเพื่อเป็นการเตรียมการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผลการวิจัยที่สรุปข้างต้นดังกล่าวสร้างความตระหนักถึงความจำเป็นวิชาชีพนักวิจัยในประเทศไทย ทำให้ทราบว่า การเป็นนักวิจัยหรือการประกอบอาชีพนักวิจัยนั้นไม่ใช่เพียงแต่ทำวิจัยเท่านั้น แต่หมายถึงผลงานวิจัย ที่อาจมีผลกระทบในวงกว้างทั้งด้านดีและด้านไม่ดีต่อประเทศ หากงานวิจัยที่ทำขึ้นมานั้นเกิดจากนักวิจัยที่ไม่มีมาตรฐานที่เพียงพอต่อวิชาชีพ และผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการกำหนดความรู้ และสมรรถนะของกลุ่มอาชีพนักวิจัย และการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพเป็นเรื่องที่สำคัญและมีผลกระทบโดยตรงต่อผลงานวิจัยของประเทศด้วย นอกจากนี้ การจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพนักวิจัยมีความสำคัญมากขึ้น จากปัญหาที่พบหรือผลกระทบของการที่ ประเทศไทยไม่มีการกำหนดมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพนักวิจัยที่ชัดเจน ซึ่งสิ่งนี้อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้นักวิจัยของไทยเสียต่อการดำเนินงานวิจัยที่ผิดจรรยาบรรณ หรือประพฤติปฏิบัติเกินขอบเขตที่ควรจะเป็น เช่น จากข่าว เมื่อวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้รายงานว่า คนญี่ปุ่นพบนักวิชาการไทยส่อหมิ่นเหม่งละเมิดสิทธิบัตรงานวิจัยเกลือปลา โดยสาระสำคัญของข่าวสรุปได้ว่า นักวิจัยชาวญี่ปุ่น เจ้าของงานวิจัยและสิทธิบัตรโปรเททิต (Protetite) ซึ่งเป็นสารอาหารที่สกัดจากเกลือปลารายแรกของโลกได้ พบว่า มีนักวิชาการของไทยได้ ประกาศผลงานวิจัยที่ คล้ายคลึงกับกระบวนการผลิตของตนเอง ถึงแม้ว่าในขณะที่ยังไม่มียุทธศาสตร์การตรวจสอบออกมาแน่ชัดถึงกระบวนการผลิตของนักวิชาการไทยว่ามีความคล้ายคลึงหรือไม่ อย่างไร แต่ด้วยจรรยาบรรณของนักวิจัยด้วยกัน ทางญี่ปุ่นจึงตระหนักว่าการทำวิจัยของนักวิจัยไทยมีความสุ่มเสี่ยงในกระบวนการผลิตของนวัตกรรมที่อาจเป็นการละเมิดงานวิจัยของผู้อื่นได้

นอกจากกระแสของการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ และผลของงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับมาตรฐานอาชีพนักวิจัยแล้ว เหตุผลหลักอีกประการหนึ่งที่ประเทศไทยจำเป็นต้องสร้างมาตรฐานอาชีพนักวิจัย ก็คือ การจัดทำหรือกำหนดมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพในสาขาอาชีพอื่นๆ เช่น อาชีพทนายความ อาชีพแพทย์ อาชีพวิศวกร อาชีพโลจิสติกส์ (นำเข้า - ส่งออก) เป็นต้น มาตรฐานในอาชีพเหล่านี้ถูกกำหนดโดยสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ที่ได้กำหนดถึงระบบคุณวุฒิ สมรรถนะของสายอาชีพนั้นๆ และมาตรฐานของอาชีพที่ควรจะมีหรือควรจะเป็นให้มีความเป็นแนวทางหรือทิศทางในการปฏิบัติที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จึงทำให้กลุ่มอาชีพเหล่านี้ที่มีมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ กลายเป็นอาชีพที่การทำงานได้รับการยอมรับและเป็นที่น่าเชื่อถือต่อบุคคลทั้งภายในแวดวงด้านการวิจัย บุคคลภายนอกหรือองค์กรต่างๆ ที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินงานของอาชีพเหล่านั้น ถือว่าการเห็นถึงตัวอย่างของสายอาชีพอื่นที่มีการกำหนดมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ยิ่งเสมือนเป็นแรงกระตุ้นและสนับสนุนในกลุ่มอาชีพนักวิจัยต้องพัฒนาตนเอง มีการกำหนดถึงแนวทางในอาชีพที่เป็นมาตรฐานร่วมกัน เพื่อสร้างการยอมรับและทำให้อาชีพนักวิจัยเป็นอาชีพที่ใครก็ตามเมื่อมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานด้านวิจัยแล้วจะเกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจในตัวนักวิจัยนั่นเอง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ การพัฒนาคนที่ใช้เรื่องของงานวิจัยเป็นปัจจัยพื้นฐานนั้นถือเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยในช่วงเวลานี้ และประเทศไทยได้ ผลักดันและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า งานวิจัย เป็นตัวขับเคลื่อนประเทศอีกด้วยยังเป็นหลักฐานที่ทำให้เห็นถึงความจำเป็นที่ ประเทศไทยต้องมีการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพบริการวิจัยสาขาการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในวิชาชีพนักวิจัยของประเทศไทย ให้เป็นที่ยอมรับทั้งต่อบุคคลที่ประกอบอาชีพนักวิจัย และเกิดการยอมรับถึงผลงานการวิจัยที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานที่ดี อันจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ซึ่งจะนำไปสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศอีกทางหนึ่ง

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

ไม่ระบุ

6. ครั้งที่

1

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพบริการการศึกษา วิจัย และภาษา

สาขาการวิจัยและพัฒนา

อาชีพนักวิจัย ระดับ 6

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ เนื้อหา

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพบริการการศึกษา วิจัย และภาษา สาขาการวิจัยและพัฒนา อาชีพนักวิจัย ระดับ 6

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

บุคคลที่สามารถปฏิบัติงานที่มีความซับซ้อนในด้านการกำหนดโจทย์การวิจัย การออกแบบระบบความคิด การต่อยอดและขยายผลงานวิจัย การทบทวนวรรณกรรม การเก็บและรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย การผลิตงานวิจัย/นวัตกรรม การเผยแพร่งานวิจัย และการผลิตผลิตภัณฑ์หรือการบริการ รวมทั้งยึดถือและประพฤติปฏิบัติตามจริยธรรมนักวิจัย

ผู้ได้รับคุณวุฒินี้ต้องแสดงว่ามีสมรรถนะในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาในบริบทที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อพัฒนาระบบงาน ให้คำปรึกษาด้วยประสบการณ์หรือสาขาที่มีความชำนาญ รวมทั้งมีความรู้ในเชิงทฤษฎีที่อาจนำไปปรับใช้เป็นองค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อพัฒนาระบบการทำงาน ให้คำปรึกษาด้วยประสบการณ์หรือสาขาที่มีความชำนาญ มีทักษะในการจัดการกลยุทธ์และองค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีความสามารถในการใช้องค์ความรู้หรือนวัตกรรม เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาด้วยการคิดเชิงกลยุทธ์และใช้ศาสตร์ที่หลากหลาย อีกทั้งมีความรับผิดชอบต่อการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อเพิ่มผลิตภาพ และแก้ปัญหาที่ซับซ้อนมีการเปลี่ยนแปลง การให้คำปรึกษาในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นแบบอย่างหรือผู้นำด้านจริยธรรมในการประกอบอาชีพ

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

1. คุณสมบัติของผู้ที่สามารถเข้ารับการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพนักวิจัย ชั้น 6

1.1 สำเร็จการศึกษาขั้นต่ำระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และ

1.2 มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับการวิจัยไม่น้อยกว่า 3 ปี จึงจะสามารถเข้ารับการประเมินตามหน่วยสมรรถนะของอาชีพนักวิจัย ชั้น 6 หรือ

1.3 ได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพผู้ช่วยนักวิจัย ชั้น 5 ไม่น้อยกว่า 1 ปี

2. ผู้ที่จะผ่านการประเมินและได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพนักวิจัย ชั้น 6

2.1 ผ่านเกณฑ์การประเมินตามหน่วยสมรรถนะของอาชีพนักวิจัย ชั้น 6 จำนวน 16 หน่วย

3. การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพในขั้นที่สูงขึ้นไป

3.1 หลังจากผ่านการประเมินสมรรถนะของอาชีพนักวิจัย ชั้น 6 เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี จึงจะสามารถสมัครเข้ารับการประเมินสมรรถนะเพื่อเลื่อนระดับคุณวุฒิในขั้นที่สูงขึ้นไปได้

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

- กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการพาณิชย์ การวิจัยการตลาด
- กลุ่มอาชีพที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวางแผน ควบคุม และประสานกิจกรรมการวิจัยและพัฒนาของวิสาหกิจหรือองค์การที่ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจและองค์การอื่น
- กลุ่มอาชีพที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิจัยหรือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการสอน หลักสูตร และอุปกรณ์ประกอบการสอน ทบทวนและตรวจสอบงานของครูผู้สอน การดำเนินการของสถาบันการศึกษา และผลลัพธ์ รวมถึงให้คำแนะนำในการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงด้านการศึกษา
- กลุ่มผู้ที่ทำวิจัยและพัฒนาแบบสหวิทยาการ
- กลุ่มผู้ที่ทำการวิจัยสังคม และการพัฒนาผลิตภัณฑ์และนวัตกรรม

หมายเหตุ : N/A

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒिवิชาชีพนี้)

- 0000 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณนักวิจัย
- 0011 ศึกษาปัญหาและความสำคัญของการวิจัย
- 0012 กำหนดแหล่งข้อมูล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 0013 ออกแบบวิธีดำเนินการวิจัย
- 0021 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 0022 จัดทำเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล
- 0032 สรุปและอภิปรายผลการวิจัยและพัฒนา
- 0041 จัดทำผลงานวิจัยในรูปแบบที่พร้อมสำหรับการเผยแพร่
- 0111 หาแหล่งโจทย์วิจัยในการสร้างและพัฒนางานความรู้เชิงวิชาการ
- 0112 กำหนดโจทย์วิจัยเพื่อสร้างและพัฒนางานความรู้ แนวคิด ทฤษฎีเชิงวิชาการ
- 0113 สรรหา วิเคราะห์ กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในวงการวิชาการ
- 0121 วิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโจทย์วิจัยทางวิชาการ
- 0123 ประมวลผล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลตามรูปแบบวิจัยเชิงวิชาการ
- 0124 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามรูปแบบวิจัยเชิงวิชาการ
- 0125 อภิปรายผลการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการ
- 0231 สังเคราะห์ เลือกรูปแบบ วิธีการถ่ายทอดนวัตกรรม

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

(ทบทวนครั้งที่ (ไม่มี) ประกาศใช้ ณ วัน/เดือน/ปี)

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
ผลิตผลงานวิจัยในเชิงวิชาการ และพัฒนานวัตกรรมตามหลักการและระเบียบวิธีอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยยึดถือคุณธรรมและจริยธรรมต่อสังคมและวิชาชีพ	00	ศึกษา ค้นคว้า และพัฒนางานวิจัยตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา	000	มีจรรยาบรรณนักวิจัย
			001	ออกแบบระเบียบวิธีวิจัย
			002	ดำเนินการวิจัยและพัฒนาตามแผนงานวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยที่ออกแบบไว้
			003	จัดทำและรายงานผลการวิจัยและพัฒนา
	004	เผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณะ		
	01	สร้างและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ	011	กำหนดโจทย์วิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้
	012	ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ		
	02	สร้างและพัฒนานวัตกรรม (ผลิตภัณฑ์ บริการ หรือกระบวนการ)	023	ถ่ายทอดนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

(ทบทวนครั้งที่ (ไม่มี) ประกาศใช้ ณ วัน/เดือน/ปี)

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
000	มีจรรยาบรรณนักวิจัย	N/A	N/A	N/A	N/A
001	ออกแบบระเบียบวิธีวิจัย	N/A	N/A	N/A	N/A
002	ดำเนินการวิจัยและพัฒนาตามแผนงานวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยที่ออกแบบไว้	N/A	N/A	N/A	N/A
003	จัดทำและรายงานผลการวิจัยและพัฒนา	N/A	N/A	N/A	N/A
004	เผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณะ	N/A	N/A	N/A	N/A
011	กำหนดโจทย์วิจัยเพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้	N/A	N/A	N/A	N/A
012	ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ	N/A	N/A	N/A	N/A
023	ถ่ายทอดนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้	N/A	N/A	N/A	N/A

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)